

Motion till riksdagen

1989/90:Sk130

av Kjell Johansson m.fl. (fp)

med anledning av prop. 1989/90:150 Förslag till slutlig reglering av statsbudgeten för budgetåret 1990/91, m.m. (kompletteringsproposition)

1. Bakgrund

Riksdagen beslutade under hösten 1987 att ansvaret för den löpande folkbokföringen skall flyttas över från pastorsämbetena till de lokala skattemyndigheterna den 1 juli 1991. Även försäkringskassorna skall enligt riksdagsbeslutet medverka i det framtida folkbokföringsarbetet. Inför denna organisationsförändring tillsattes en organisationskommitté som nyligen avgett ett delbetänkande (SOU 1990:18) Lag om folkbokföringsregister m.m. Delbetänkandet remissbehandlas för närvarande.

I propositionen föreslås nu för budgetåret 1990/91 att 370 milj.kr. skall anslås för genomförande av folkbokföringsreformen. I motiveringen till förslaget anger finansministern att han redan nu är beredd att förorda en lösning på frågan om datorstöd m.m. för folkbokföringen i huvudsak enligt de riktlinjer kommittén har dragit upp.

Kommitténs förslag innebär att folkbokföringen i varje fall inledningsvis skall utgöra en särskild grupp inom skattekontoret. Försäkringskassorna skall medverka i arbetet genom att informera, tillhandahålla blanketter, hjälpa enskilda att fylla i blanketter samt kontrollera anmälningar. För att tillgodose samhällets behov av basuppgifter inrättas ett centralt folkbokföringsregister som ersättning för de nuvarande länsregistren. I de centrala registren lagras endast aktuella uppgifter. Historik rörande folkbokförda personer förekommer således endast i de lokala registren. Förslaget är anpassat till skatteförvaltningens nya organisation med en skattemyndighet för varje län och därunder ett antal lokala skattekontor. Driftskostnaderna för den nya organisationen beräknas till drygt 290 milj.kr. per år i 1989 års pris- och löneläge. För genomförande av reformen föreslår regeringen att det anvisas ett reservationsanslag på 370 milj.kr. för budgetåret 1990/91.

2. Folkpartiets uppfattning

Enligt folkpartiets mening är det riktigt att föra över folkbokföringen från svenska kyrkan till en borgerlig myndighet. Vi har för vår del understrukt att detta inte innebär någon kritik av det sätt på vilket verksamheten skötts. Tvärtom underströk vi i vår reservation i skatteutskottet (SkU 1987/88:2) att

den löpande folkbokföringen i kyrkans regi har fungerat väl, trots att angelägna krav på rationaliseringar fick anstå under lång tid i avvaktan på beslut i organisationsfrågan.

Vårt ställningstagande i principfrågan motiveras av religionsfrihetsskäl. Som vi framhöll 1987 är det inte tillfredsställande att personer som inte är medlemmar av svenska kyrkan skall vara hänvisade till den kyrkliga myndigheten när de behöver kontakt med folkbokföringen. Kritik hade på denna punkt framförts bl.a. av en rad religiösa samfund.

När beslutet om att föra över folkbokföringen från svenska kyrkan till en borgerlig myndighet fattades 1987 förordade emellertid folkpartiet en annan organisatorisk lösning än riksdagsmajoriteten (s-vpk).

Riksdagsbeslutet innebar att de lokala skattemyndigheterna fr.o.m. 1 juli 1991 skall sköta den lokala folkbokföringen. Vi förordade i stället försäkringskassorna som ny huvudman för folkbokföringen främst med hänvisning till allmänhetens krav på service och av regionalpolitiska motiv – med tanke på att försäkringskassorna har betydligt fler lokalkontor än skattemyndigheterna.

Vi beklagar att riksdagsmajoriteten inte biföll vår motion utan valde en annan linje. Vi har därefter betraktat frågan som avgjord och – bl.a. med tanke på det omfattande organisationsarbete som pågått – inte funnit det meningsfullt att upprepa vårt förslag.

Organisationskommitténs delbetänkande remissbehandlas för närvarande. Remisstiden går ut den 6 juni i år. Endast ett mindre antal av remissinstanserna har hunnit avge remissvar. Trots detta föreslår regeringen att riksdagen redan nu skall ta ställning till förslaget. Vi finner denna handläggning av ärendet mycket anmärkningsvärd. Först bör ett förslag genomgå sedvanlig remissbehandling. Först därefter är det brukligt att regeringen lägger fram eventuella förslag till riksdagen.

Denna ordning är givetvis inte bara en formalitet. Avsikten är att erforderligt beslutsunderlag skall finnas tillgängligt innan regering och riksdag tar ställning. Regeringens agerande är särskilt märkligt med tanke på att den ju själv – genom att fastställa remisslista och remisstid – har lagt fast de förutsättningar som den nu är beredd att frånga. Det är nonchalant att först be remissinstanser om synpunkter för att därefter ta ställning utan att invänta vad alla tillfrågade har att säga.

Enligt folkpartiets mening bör detta ärende beredas i sedvanlig ordning – inte minst med tanke på de stora belopp som berörs. Erforderliga medel för genomförande av folkbokföringsreformen bör ställas till förfogande men först sedan organisationskommitténs förslag beretts i sedvanlig ordning. Riksdagen bör således avslå regeringens förslag och i stället uppmana regeringen att återkomma med äskande om nödvändiga resurser för budgetåret 1990/91 i tilläggsbudget. Därvid kan regeringen också redovisa de övriga ställningstaganden till kommitténs förslag som anses nödvändiga i samband med att pengarna anslås.

Denna ordning skulle medge att samtliga remissinstanser ges möjlighet att inkomma med sina synpunkter och innebär alltså att frågan om genomförande av folkbokföringsreformen skjuts till hösten 1990 för avgörande.

Hemställan

Mot. 1989/90

Sk 130

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen med avslag på regeringens begäran om 370 milj.kr. för folkbokföringens genomförande som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om genomförandet av folkbokföringsreformen och om att regeringen bör återkomma i frågan i tilläggsbudget för ställningstagande hösten 1990.

Stockholm den 10 maj 1990

Kjell Johansson (fp)

Leif Olsson (fp)

Isa Halvarsson (fp)

Anne Wibble (fp)